

NOTAT18. maj 2020
Sag 2020-696**Appendiks 4.3.b: Aktørlandskab og porteføljeoverblik**

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har en række muligheder for at understøtte både mindre og større virksomheder i den grønne omstilling i alle dele af Danmark og inden for specifikke sektorer. Dette notat skitserer de redskaber, som Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan bringe i anvendelse inden for grøn omstilling og cirkulær økonomi, og giver et overblik over en række eksisterende erhvervsfremmeaktører, der yder tilskud, lån samt rådgivning til erhvervslivet inden for grøn omstilling og cirkulær økonomi.

Det offentlige erhvervsfremmesystem skal understøtte og bygge bro til det private marked, samt supplere markedet, hvor der i dag ikke findes private aktører. Det private marked består bl.a. af private rådgivere, investorer mv., som sælger ydelser og finansierer grøn omstilling og cirkulær økonomi.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses rolle på området

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse medfinansierer i dag en række operatører med projekter inden for grøn omstilling. Projekterne er dels finansieret med de tidligere regionale erhvervsudviklingsmidler (REM), decentrale erhvervsudviklingsmidler (DEM) og EU-strukturfondsmidler. Hovedparten af projekterne har fokus på udvikling af grønne forretningsmodeller for SMV'er; typisk ved at koble SMV'erne med private konsulenter med ekspertise inden for grøn omstilling og cirkulær økonomi, jf. porteføljeoverblik.

Ifølge *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023* har bestyrelsen særligt fokus på at fremme grøn omstilling og cirkulær økonomi i det brede erhvervsliv. Herved undgås overlap med øvrige offentlige aktører, idet disse primært har fokus på forholdsvist højteknologiske virksomheder, jf. afsnittet nedenfor.

Bestyrelsen kan finansiere grøn omstilling og cirkulær økonomi med midler fra EU-strukturfondene og de decentrale erhvervsfremmemidler, og aktiviteterne kan på den baggrund bl.a. tage afsæt i screening af SMV'er med potentiale til at blive mere ressource- eller energieffektive, udarbejdelse af grønne forretningsmodeller, vækstrettet kompetenceudvikling i virksomheder via styrkelse af ledelses- og medarbejderkompetencer inden for ressourceanvendelse, klimatilpasning, m.fl., samt voucherordninger (tilskud) til virksomheder til køb af privat rådgivning ifm. med omstillingen.

Typiske operatører på decentrale erhvervsfremmeprojekter

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse giver ikke direkte støtte til virksomhederne. Ydelserne leveres af de operatører, som bestyrelsen vælger at yde tilskud til. Neden for er skitseret centrale operatører i erhvervsfremmesystemet og deres overordnede opgaver:

ERHVERVSSTYRELSENVejlsovej 29
8600 SilkeborgTlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk**ERHVERVS MINISTERIET**

- **Kommunerne** løfter væsentlige myndighedsopgaver og borgernære services, der er centrale i grøn omstilling og cirkulær økonomi, fx via det kommunale miljøtilsyn, ligesom mange kommuner driver forskellige former for forsyningsselskaber baseret på grøn teknologi. Den lokale erhvervsservice kan spille en vigtig rolle ift. at aktivere virksomhederne og gøre dem opmærksomme på de forretningsmuligheder, der lokalt ligger inden for grøn omstilling og cirkulær økonomi, skabe lokale partnerskaber og hjælpe virksomhederne videre til vejledning i fx erhvervshusene og andre erhvervsrettede tilbud.
- **Erhvervshusene** yder specialiseret erhvervsservice ved at vejlede virksomheder om deres forretningsmuligheder og henvise til den relevante private rådgivning eller offentlige tilbud. Erhvervshusene kan være med til at vejlede om mulighederne i den grønne omstilling med udgangspunkt i den enkelte virksomheds behov og potentiale. Det kan både være i form af udvikling af nye forretningsmodeller og produkter inden for grøn omstilling og cirkulær økonomi, omlægning til ressourceeffektiv produktion og/eller eksport og markedsføring af grønne varer og tjenester. Selve implementeringen vil virksomheden selv skulle foretage, evt. sammen med en privat rådgiver via tilskudsordninger. Her spiller erhvervshusene også en vigtig rolle i kraft af deres funktion som knudepunkt, hvor de skal have overblik og indsigt i det samlede erhvervsfremmesystem og kunne hjælpe virksomhederne med alt, fra hvor virksomheden kan få testet sit produkt til hvilke programmer og puljer, der findes ift. tilskud og finansiering af de konkrete forretningsmodeller samt henvise til private rådgivere.
- **Klyngeorganisationerne** fremmer innovationssamarbejder mellem virksomheder og investorer, myndigheder samt viden- og uddannelsesinstitutioner. De kommende klyngeorganisationer kan blive en drivende kraft i den grønne omstilling af hvert af de erhvervs- og teknologiområder, som Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har udpeget. Dette skal bl.a. medvirke til, at der skabes flere innovative grønne virksomheder i hele Danmark, hvor med innovationskulturen og -kapaciteten i SMV'er styrkes, og der bliver skabt bedre brobygning til uddannelses- og videninstitutionerne.

Andre offentlig-private og private aktører

Ud over de typiske operatører på decentrale erhvervsfremmeprojekter er der en række andre offentlige og semi-offentlige aktører, som understøtter virksomhedernes grønne omstilling.

Det drejer sig for det første om følgende aktører:

- *State of Green* er et offentligt-privat partnerskab med fokus på international markedsføring af grønne danske kompetencer, produkter og løsninger inden for energi, vand, byer og cirkulær økonomi.
- *The Trade Council* hører under Udenrigsministeriet og yder rådgivning om og tilskud til danske virksomheders internationale aktiviteter. The Trade Council er til stede på mere end 70 markeder, har lokal indsigt om bl.a. regulering samt netværk til virksomheder, myndigheder og beslutningstagere og tilbyder sektorspecialiseret rådgivning til dansk erhvervsliv, herunder inden for grøn energi og miljøteknologi.
- *GTS-institutterne* udgøres af syv teknologiske serviceinstitutter, herunder FORCE Technology og Teknologisk Institut, der arbejder for at

understøtte teknologisk udvikling i danske virksomheder gennem kommercielle aktiviteter samt forsknings- og udviklingssamarbejder. GTS'erne har særligt fokus på SMV'er.

Derudover er der en række aktører, der yder grønne tilskud og finansiering til virksomheder. Nedenstående tabel giver et overblik over de centrale offentlige aktører/fonde, der yder tilskud og finansiering til virksomheder, samt den målgruppe i erhvervslivet, de fokuserer på.

Tabel 1. Overblikstabel over centrale aktører

Aktør	Hovedaktivitet(er)	Erhvervsmålgruppe
Innovationsfonden	Direkte tilskud til innovationsaktiviteter	SMV'er og iværksættere
Udviklings- og demonstrationsprogrammerne (EUDP, GUDP og MUDP)	Direkte tilskud til udvikling og demonstration af energi-, og miljøteknologiske løsninger	Alle typer virksomheder
Danmarks Grønne Investeringsfond	Lån til projekter inden for grøn/cirkulær omstilling	Alle typer virksomheder, der opfylder fondens ansøgningskrav
Danmarks Eksportkreditfond	Eksportkreditgaranti til virksomheder, der handler og investerer i andre lande	Alle typer virksomheder

- *Innovationsfonden (INF)* yder direkte tilskud til særligt iværksættere, SMV'er og videninstitutioner fordelt på en række bottom-up og temabaserede programmer. Bl.a. programmerne: Grand solutions, Innobooster og Innofounder. Et centralt tema for INF's udmøntning er et bredt spektrum af grønne og cirkulære tematikker, der imødekommer centrale innovationsområder her indenfor. INF vil i 2020 få en yderligere skærpet rolle i den danske grønne og cirkulære omstilling, da de med Folketingets aftale om fordeling af forskningsreserven for 2020 har fået tildelt 629 mio. kr. oven i den årlige finanslovsbevilling til at fremme grøn og cirkulær omstilling. Samlet har INF dermed ca. 798 mio. kr. til grøn og cirkulær omstilling i 2020.
- *Udviklings- og demonstrationsprogrammerne (EUDP, GUDP og MUDP)* yder direkte tilskud til virksomheder, videninstitutioner mv. inden for udvikling og demonstration af energiteknologi (EUDP), miljøteknologi (MUDP) og miljørigtige løsninger inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturerhverv (GUDP). Med fordeling af forskningsreserven for 2020 tildeles EUDP 336 mio. kr., mens MUDP og GUDP styrkes med hhv. 111 mio. kr. og 78 mio. kr.
- *Danmarks Grønne Investeringsfond* er en selvstændig statslig lånefond, som yder lån til bl.a. virksomheder og almene boligorganisationer. Lånene ydes i størrelsesordenen 2-100 mio. kr. til projekter med fokus på energibesparelser, vedvarende energi og ressourceeffektivitet. Med aftale om finansloven 2020 styrkes fonden med 6 mia. kr.
- *Danmarks Eksportkreditfond (EKF)* er en selvstændig offentlig virksomhed under Erhvervsministeriet, som har til formål at understøtte dansk eksport ved at yde eksportkreditgaranti til virksomheder, der handler og investerer i

andre lande. 14 af de 25 mia. kr., der er afsat på finansloven til Danmarks Grønne Fremtidsfond, skal bruges på at finansiere eksport af dansk klimateknologi gennem EKF.

Derudover skal det bemærkes, at med finansloven for 2020 oprettes Danmarks Grønne Fremtidsfond med en samlet kapacitet på 25 mia. kr., der bl.a. skal bidrage til udvikling af nye teknologier, fremme eksport af grøn teknologi mv.¹

Endelig skal det bemærkes, at der eksisterer en række private fonde, der på forskellig vis støtter grøn omstilling. Fx støtter Industriens Fond biogasbranchen og plastindustrien i forhold til bl.a. at fremme plastgenanvendelse og udvikle metoder og værktøjer til grøn og cirkulær omstilling bredt i industrien. Senest har Industriens Fond afsat 150 mio. kr. til at støtte initiativer, der hjælper med at omstille virksomheder til den nye virkelighed efter COVID-19-krisen. Industriens Fond modtager og behandler løbende ansøgninger til dette initiativ frem til ultimo september 2020.

¹ Der lægges op til, at fonden etableres med afsæt i eksisterende ordninger, hvormed bl.a. Eksportkredit Fonden styrkes med 14 mia. kr., Vækstfonden med 4 mia. kr. og Danmarks Grønne Investeringsfond med 6 mia. kr. Endvidere har Folketinget indgået aftale om udmøntning af forskningsreserven for 2020, hvormed der prioriteres ca. 1,5 mia. kr. til grøn forskning, udvikling og innovation.

Samlet porteføljeoverblik inden for grøn omstilling i SMV'er

Den nuværende samlede projektportefølje inden for grøn omstilling og cirkulær økonomi omfatter nedenstående projekter. Oversigten indeholder projekter, hvor hovedfokus er grøn omstilling af de deltagende virksomheder. Projekterne er finansieret med regionalfondsmidler og hører næsten alle under Regionalfondens indsatsområde vedr. energi- og ressourceeffektive SMV'er.

Projekt	Indsatsområde	Operatør	Geografisk område	Bevilget tilskud ²	Resttilsagn	Slutdato
Grøn og Cirkulær Omstilling i SMV'er (GCO)	Energi og ressourceeffektive SMV'er	CLEAN og LDC	Landsdækkende	95.104.157 kr.	90.664.069 kr.	30-09-2022
CLEAN GREEN PLAN	Energi og ressourceeffektive SMV'er	CLEAN	Landsdækkende	34.058.123 kr.	28.425.217 kr.	30-09-2021
Øget vækst gennem cirkulære forretningsmodeller i SMV'er	Energi og ressourceeffektive SMV'er	LDC	Landsdækkende	19.290.974 kr.	16.384.411 kr.	31-07-2021
Energieffektivitet og CO2 besparelser i virksomheder i Region Midtjylland	Energi og ressourceeffektive SMV'er	Ringkøbing-Skjern Kommune	Midtjylland	15.000.000 kr.	14.709.286 kr.	31-03-2022
Bæredygtig bundlinje 2.0 – cirkulære værdikæder	Energi og ressourceeffektive SMV'er	Gate 21	Hovedstaden	13.554.060 kr.	12.990.227 kr.	31-03-2022
GREEN	Energi og ressourceeffektive SMV'er	Aalborg kommune	Nordjylland	10.300.000 kr.	10.264.898 kr.	31-12-2021
Bæredygtig vækst gennem energi- og ressourceeffektive SMV'er	Energi og ressourceeffektive SMV'er	Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling NordDanmark	Nordjylland	11.385.715 kr.	7.218.846 kr.	30-06-2020
Rethink Business 4: Cirkulær forretningsudvikling	Energi og ressourceeffektive SMV'er	LDC og Erhvervshus Midtjylland	Midtjylland	5.999.946 kr.	5.867.025 kr.	31-12-2021
Bæredygtig Bundlinje Bornholm	Energi og ressourceeffektive SMV'er	Gate 21	Bornholm	6.136.809 kr.	4.539.635 kr.	31-12-2020

² Beløbet er de bevilgede strukturfondsmidler og eventuelle DEM-midler. REM-midlerne fremgår ikke af denne oversigt, men fremgår som en del af finansieringen i sidste kolonne, hvis relevant.

Projekt	Indsatsområde	Operator	Geografisk område	Bevilget tilskud ²	Resttilsagn	Slutdato
Grøn vækst via grønne forretningsmodeller	Flere vækstvirksomheder	Erhvervshus Hovedstaden	Hovedstaden	11.740.665 kr.	1.671.197 kr.	31-05-2020
Bæredygtige synergier. Faciliteret Industriel Symbiose for Energi- og Ressourceeffektivitet	Energi og ressourceeffektive SMV'er	AAU	Hovedstaden	3.858.630 kr.	1.650.805 kr.	30-06-2020
Udvikling af innovative affaldsløsninger til understøttelse af cirkulær økonomi	Bæredygtig grøn byudvikling	Odense Kommune	Fyn	2.360.000 kr.	1.612.548 kr.	21-08-2021